

ЕВРЕЙЛӘРГӘ ХАТ

Аллаһы Улы – фәрештәләрдән өлкәнрәк

1 ¹ Аллаһы борынгы заманда пәйгамбәрләр аша ата-бабаларыбызга күп мәртәбәләр һәм күп төрлө сөйләде. ² Шушы соңгы көннәрдә Ул безгә бөтен нәрсәнең варисы итеп куйган Улы аша сөйләде. Аллаһы галәмне Улы аша барлыкка китерде. ³ Аның Улы – Аллаһының даны чәчкән яктылык вә Аллаһының төп-төгәл чагылышы. Ул һәммә нәрсәне Үзенә кодрәтле сүзә белән тотып тора. Кешеләрне гөнаһларыннан чистарткач, Ул күктә Мөһабәт Аллаһының уң ягына утырды. ⁴ Ул фәрештәләрдән никадәр өлкәнрәк булса, Аның исеме алар исеменнән шулкадәр югарырак тора.

⁵ Чөнки фәрештәләрнең берәрсенә кайчан да булса:

«Син – Минем Улым,
бүген Мин Сине тудырдым», –
дип әйткәнме Аллаһы? Һәм тагын фәрештәләрнең кайсы ту-
рында да булса:

«Мин – Аның Атасы булачакмын,
ә Ул Минем Улым булачак», –
дип әйткәнме Аллаһы? ⁶ Дөньяга Үзенә беренче туган Улын
китергәндә, Аллаһы:

«Барлык Аллаһы фәрештәләре Анарга
табынсын», –

ди. ⁷ Фәрештәләр турында Аллаһы:

«Аллаһы Үзенә фәрештәләрен жыллар итә,
хезмәтчеләрен янып торган ялкын итә», –

ди. ⁸ Улы турында исә:

«Йа Аллаһым, Патшалыгың мәңгелек;
Синәң хакимлегең гадел, –

ди.

⁹ – Син хаклыкны сөйдән, канунсызлыкны
күрәлмәдың.

Шуна күрә Аллаһы, Синәң Аллаһың,
Синә иптәшләренә караганда

зуррак шатлык бүлөк итте*».

¹⁰ Аллаһы тагын болай ди:

«Йа Раббым, башта Син жирнең нигезләрен,
кулларың белән күкләрне бар иттең.

¹¹ Алар бетәр, ә Син исә мәңге калырсын.

Алар һәммәсә дә киём кебек тузып бетәчәк.

¹² Син аларны өс киёме кебек итеп төрөп алачаксын,
алар киём кебек алыштырылачак,

Син исә гел бер төрлө калачаксын,

Синен гомерен мәңге бетмәячәк».

¹³ Фәрештәләренң берәрсенә Аллаһы кайчан да булса:

«Дошманнарыңны Синен аяк астыңа баскыч итеп
салганчы,

утыр Минем уң ягымда», –

дигәнмени? ¹⁴ Фәрештәләр – котылуны мирас итеп алачак затларга хезмәт итү өчен жибөрөлгән рухлар түгелмени?

Бөөк коткарылу

2 ¹ Шуна күрә, туры юлдан чыкмас өчен, ишеткәннәребезгә аеруча игътибарлы булырга тиешбез. ² Чөнки фәрештәләр аша житкерелгән сүз дәрәс булып, һөртөрлө жинаять вә тыңлаусызлык тиешлө жөзасын алган икән, ³ шундый бөөк коткарылу белән исәпләшмөсөк, жөзадан без ничөк котылып калырбыз соң? Раббы Үзе кешеләргә бу хакта беренчө булып хәбәр житкерде. һәм Раббы әйткәнне ишеткән кешеләр бу коткарылуның чын булуын безгә исбат иттеләр. ⁴ Аллаһы Үзе дә моны безгә галәмөтләр, могжизалар вә төрлө кодрөтлө гамәлләр кылып, Изге Рухтан килгән бүлөкләрне Үз ихтыяры буенча бүлөп бирү юлы белән исбат итте.

Гайсә кешеләрне коткарылуға алып бара

⁵ Аллаһы без хәзер сөйли торган киләчөк дөньяны фәрештәләр кулына тапшырмады. ⁶ Әмма кемдер кайдадыр Изге язмага әйткән:

«Син ни өчен кеше турында кайгыртасың?

Син нигә адәм улы турында уйлыйсың?

⁷ Син аны беркадәр вакытка фәрештәләрдән түбәнрөк куйдың;

Син аның башына дан вә кадер-хөрмөт тажын кидерден,

⁸ һәммөсен дә аның кулына тапшырдың».

* ^{1:9} *Сиңа иптәшләреңә караганда зуррак шатлык бүлөк итте* – грек телендә сүзгә-сүз: «Шатлык мае белән майлап, Сине иптәшләренә караганда өстенрөк куйды».

Бар нәрсәне аңа буйсындыргач, һәммәсе дә аның ихтыярына буйсына торган булды. Ләкин әле без һәммә нәрсәнең аңарга буйсынганын күрмибез. ⁹Әмма без, Аллаһы мәрхәмәте аркасында, һәр кеше өчен үлсен дип, беркадәр вакытка фәрештәләрдән түбәнрәк куелган Гайсәне күрәбез. Хәзер без Аны газап чиккәне һәм үлгәне аркасында дан вә кадер-хөрмәт тажы кигән хәлдә күрәбез.

¹⁰Аллаһы һәммә нәрсәне бар итә һәм саклый. Үзенә иярүче күпләгән кешене данга илткән чагында Аның Гайсәне газаплар аша камиллеккә ирештерүе урынлы булды. Чөнки коткарылуга аларны Гайсә илтә. ¹¹Кешеләрне изге итүче Гайсә һәм Ул изге иткән кешеләр – икесе дә бер үк Атадан. Менә ни өчен Гайсә аларны туганнарым дип атаудан тартынмый. ¹²Гайсә:

«Синең исемеңне туганнарыма игълан итәрмен,
гыйбадәт кылырга жыелган халык алдында

Сиңа дан жырлармын», –

ди. ¹³Ул тагын:

«Мин Аллаһыга ышаныч баглыйм», –

ди. Ул шулай ук:

«Менә Мин Үзем

һәм Миңа Аллаһы биргән балаларым», –

ди.

¹⁴Бу балаларның каны вә тәне бар. Гайсә, Үз үлеме аша, үлемгә баш булган иблиснәң хакимлеген юк итәр өчен, ¹⁵гомере буена үлемнән куркып, кол булып яшәгән кешеләрне азат итәр өчен, Үзе дә кешеләр кебек булды. ¹⁶Чөнки Ул, әлбәттә, фәрештәләргә түгел, ә Ибраһим токымына ярдәм итә. ¹⁷Шуна күрә, Үзен корбан итеп, халыкның гөнаһларын йолар өчен, Аллаһыга хезмәт итүдә рәхим-шәфкатьле вә тугрылыклы Баш Рухани булыр өчен, Гайсә бар нәрсәдә Үзенен туганнарына охшарга тиеш булды. ¹⁸Чөнки Ул Үзе дә, вәсвәсәләнделеп, газап чиккәнгә күрә, вәсвәсәгә дучар булганнарга ярдәм итә ала.

Гайсә Мусадан өлкән

3 ¹Изге туганнар, сезне дә Аллаһы чакырып алган. Шуна күрә уйларыгызда Гайсәне – без тоткан иманның Аллаһы жибәргән Баш Руханиен* саклагыз. ²Ул, Муса Аллаһы йортындагы эшләрдә тугры булган кебек үк, Үзен билгеләгән Аллаһыга тугры булды. ³Йортны төзүчегә йортның үзенә караганда күбрәк хөрмәт күрсәтелгән кебек, Гайсә Мусага караганда

* ^{3:1} *Аллаһы жибәргән Баш Руханиен* – Бу сүзләрне грек теленнән «Рәсүлен һәм Баш Руханиен» дип тә аңларга мөмкин.

олырак хөрмөткө лаек дип саналды. ⁴Элбөттө, һәрбер йортны кем дә булса берәү сала, ә һәммә нәрсәне Аллаһы бар кылган. ⁵Муса Аллаһы йортында тугры хезмәтче иде һәм Мусаның эшләрә Аллаһы киләчәктә әйтәчәк нәрсәләргә шаһитлек булды. ⁶Ә Мәсих Аллаһы йорты өчен жаваплы Угыл буларак тугрылыклы; Аның йорты исә – без, әгәр дә инде кыюлыкны вә өмөткә ышанычыбызны ахырга кадәр сакласак.

Ышанмаучы булуга каршы кисәтү

- ⁷ Шулай итеп, Изге Рух әйткәнчә,
 «Бүген Аллаһының тавышын ишетәсез икән,
⁸ чүлдәге сынау көнөндә Аллаһыга каршы чыккандагы кебек,
 үжәтләнмәгез,
⁹ анда сезнең ата-бабаларыгыз Минә сынадылар вә Минем кырык ел буена нәрсә эшләгәнәмне күрделәр.
¹⁰ Шуның өчен Минем бу кешеләргә ачуым чыкты һәм Мин: „Аларның күңелләре һәрвакыт ялгыш уйлы, алар Мин күрсәткән юлларны белмәделәр“, – дидем.
¹¹ Шуның өчен Мин, ачуым чыгып:
 „Алар беркайчан да
 Минем тынычлыгыма кермәячәкләр“, – дип ант иттем».

¹² Сак булыгыз, имандашлар, берездә дә тере Аллаһыдан баш тарткан, явыз, ышанмый торган йөрәк булмасын. ¹³ Киресенчә, «бүген» дигән сүз әле гамәлдә булганда, сезнең берездә, гөнаһ алдауларына бирелеп, киреләнмәсен өчен, бер-березне һәр көнне дөртлөндөр торыгыз. ¹⁴ Чөнки без барыбыз да, әгәр дә ахырга кадәр баштагы ышанычыбызга нык тотынак, Гайсә белән бер үк юлдан барачакбыз. ¹⁵ Изге язмада әйтелгәнчә:

«Әгәр дә сез бүген Аллаһының тавышын ишетәсез икән, Аллаһыга каршы чыккандагы кебек үжәтләнмәгез».

¹⁶ Аллаһы тавышын ишетеп, Аңа каршы баш күтәргән кешеләр кемнәр иде соң? Муса Мисырдан алып чыккан кешеләр түгел идемени алар? ¹⁷ Аллаһы кырык ел буена кемгә ачулы булды соң? Гөнаһ кылып, чүлдә үлеп калган кешеләргә түгелме? ¹⁸ Алар Минем тынычлыгыма беркайчан да кермәячәк, дип кем турында ант итте соң Аллаһы? Сүз тыңламаучылар хакында түгелмени? ¹⁹ Шулай итеп, ышанмаулары өчен, аларның Аллаһының ял итү урынына керә алмаганын күрәбез.

Аллаһы халкы өчен тынычлык

4 ¹ Шулай итеп, Аллаһының безгә тынычлык, ял бирү хакындагы вәгъдәсе әле үз көчендә калганга күрә, берәрәбез аны алудан мәхрүм ителә дип табылмасын өчен, сак буллык. ² Исраиллеләргә житкерелгән кебек, Яхшы хәбәр безгә дә житкерелде, ләкин алар ул хәбәрне ишетсәләр дә, файдасы булмады, чөнки алар хәбәрне тыңлаучыларның ышануын уртаклашмадылар. ³ Без исә, ышануыбыз аркасында, Аллаһының тынычлыгын кабул итәбез.

Аллаһы:

«Ачуым чыгып, Мин ант итем:

алар беркайчан да Минем тынычлыгымны кабул итмәячәк», —

диде. Гәрчә, дөнъяны бар иткәннән соң, Аның эшләре инде тәмамланган булса да, Ул шулай дип әйтте. ⁴ Бер урында атнаһның жиденче көне турында болай дип язылган бит: «Жиденче көнне Аллаһы Үзенә барлык эшләреннән ял итте». ⁵ Шунда ук тагын: «Бу кешеләр беркайчан да Минем тынычлыгымны кабул итмәячәк», — дип язылган.

⁶ Яхшы хәбәрне элгрәк ишеткән кешеләр, тыңлаусызлыктары өчен, Аллаһының тынычлыгын кабул итмәделәр. Ләкин кайберәүләрнең аны кабул итәчәкләре дәрәс булганлыктан, ⁷ Аллаһы тагын билгеле бер көнне — «бүгенге көн»не билгеләде. Күп еллар узганнан соң бу хакта Ул Давыт аша белдерде, инде әйтелгәнчә:

«Сез бүген Аллаһының тавышын ишетәсез икән, үжәтләнмәгез».

⁸ Чөнки халыкка тынычлыкны Ешуа китергән булса, Аллаһы бүтән көн хакында әйтмәс иде. ⁹ Алай булгач, Аллаһы халкы өчен шимбә көн ял булачак. ¹⁰ Чөнки Аллаһының тынычлыгын кабул иткән кеше, Аллаһы Үзенә эшләреннән ял иткән кебек, үз эшләреннән соң ял итәчәк. ¹¹ Шуна күрә, Аның тынычлыгын алу өчен бар көчәбезне куйыйк, тыңлаусызлар үрнәгенә ияргән өчен беркем дә аннан мәхрүм калмасын.

¹² Чөнки Аллаһының сүзе тере вә куәтле; ул ике ягы да үткән теләсә нинди кылычтан да үткәнрәк. Ул безнең эчәбезгә шулкадәр тирән үтеп керә ки, жанны рухтан, буыннарны сөяк желегеннән аера. Ул безнең йөрәгебездәге уй-фикерләребезне хөкем итә. ¹³ Аллаһының күзеннән кача алырлык берни дә юк, Аның алдында бар нәрсә ачык вә ничек булса шулай күренә. Без Аңа хисап бирәчәкбез.

Гайсә – бөек Баш Рухани

¹⁴Безнең күкләр аша узган бөек Баш Руханиебыз – Аллаһы Улы Гайсәбез бар, шуна күрә, үзөбез тоткан иманга тугрылык-лы булып калыйк. ¹⁵Безнең Баш Руханиебыз безнең житешмәгән якларыбызны аңламаучы, безгә теләктәшлек итә белмәүче Зат түгел. Ул безнең кебек үк сыналды, ләкин һич кенә дә гөнаһ кылмады. ¹⁶Шулай итеп, ярдәм кирәк булганда шәфкать алу һәм мәрхәмәт табу өчен, ышаныч белән мәрхәмәт тәхете янына барыйк.

С¹Һәр баш рухани, кешеләр арасыннан сайланып, Аллаһыга хезмәт итү өчен кешеләрнең вәкиле итеп куела; һәм ул, кешеләрнең гөнаһлары өчен, Аллаһыга бүләк вә корбаннар бирә. ²Андый баш рухани белмәүчеләрне дә, туры юлдан тайпылучыларны да аңлый ала, чөнки ул үзе дә көчсез бер бәндә генәдер. ³Шуна күрә ул үз гөнаһлары өчен дә, халыкның гөнаһлары өчен дә корбан китерергә тиеш.

⁴Мондый хөрмәтле бурычны кеше үз өстенә үзе йөкли алмый, аны, үз вакытында һарунны сайлаган кебек, Аллаһы Үзе билгеләп куя. ⁵Шулай итеп, Баш Рухани булу хөрмәтен Гайсә Үз өстенә Үзе алмады, киресенчә, Аллаһы Аңарга:

«Син – Минем Улым,
бүген Мин Сине тудырдым», –

диде. ⁶Аннары тагын Изге язмагагы икенче бер урында Аллаһы:

«Мәлик-Садыйк ничек рухани булса,
Син дә мәңгегә Рухани буласың», –

диде.

⁷Жирдә яшәгән чагында Гайсә, күз яшьләре белән кычкырып елап, Үзен үлемнән коткара алачак Аллаһыга дога кылды һәм ялварды, Аллаһы ихтыярына буйсынучы буларак, Аның ялваруы Аллаһыга барып иреште. ⁸Аллаһы Улы булса да, Ул Үз газаплары аша тыңлаучан булырга өйрәнде һәм, ⁹камиллеккә ирешкәннән соң, Үзенә тыңлаучан булган һәркем өчен мәңгелек котылу чыганагы булды. ¹⁰Ул, Мәлик-Садыйк ничек рухани булса, шулай Аллаһы тарафыннан Баш Рухани итеп билгеләнде.

Дәрәс юлдан читкә тайпылу турында кисәтү

¹¹Бу хакта күп сөйләргә кирәк иде, ләкин сезгә аңлатуы бик кыен, чөнки сез сөйләгәнне бик авыр аңлый башладыгыз. ¹²Узган вакытка карасак, сез инде үзегез өйрәтүче булырга тиеш идегез, ләкин әлегә сезнең үзегезне Аллаһы тәғлиматының иң беренче дәрәсләренә өйрәтергә кирәк. Сезгә каты азык түгел, сөт бирергә кирәк. ¹³Сөт белән туенучы кеше хак белән ялган

арасындагы аерманы сизэ алмый. ¹⁴Каты азык исэ өлкөннөр өчен; алар тормыш итү тэжрибәсе аша яхшылык белән яманлыкны аерырга өйрәнэләр.

6 ¹⁻² Шуңа күрә, Мәсих тәгълиматының иң башлангыч өлөшөн калдырып, камилрәгенә күчик. Үлемгә китерүче эшлөрдән тәүбә итүгә, Аллаһыга инануга, шулай ук суга чумдырылу йолалары, кулларны кую*, үлгәннәрнең терелүе вә мәңгелек хөкөм турындагы тәгълиматка янә нигез сала башламыйк инде. ³Аллаһы Үзе рөхсәт итсә, без алга таба китик.

⁴Инде бер мәртәбә Аллаһы хәбәрен хак дип таныган, күк бүлөгөнөң төмөн татыган, Изге Рухта катнашкан, ⁵Аллаһының яхшы сүзен вә киләчәк дөнья көчлөрөнөң тәэсирен татыган, ⁶ә аннары дәрәс юлдан читкә тайпылган кешеләрне янадан тәүбәгә китерергә мөмкин түгел, чөнки Аллаһы Улын алар үзләре янадан хачка кадаклайлар, Аны бөтен халык алдында мәсхәрәлиләр.

⁷Яңгыр мул итеп сугарган жир, дымны үзенә сәндереп, жир кем өчен эшкәртелсә, шул кешегә файдалы уңыш бирсә, Аллаһының фатихасын ала. ⁸Ләкин әгәр бу жирдә шайтан таягы вә чәнечкеле куаклар үсә торган булса, аның бернинди дә файдасы юк. Аны каргыш көтә, ахыр килеп, ул жирне яндырырлар.

⁹Ләкин, сөеклеләрем минем, шулай дип әйтсәк тә, сезнең хәлегез әйбәтрәк вә ул сезне коткарылуга илтә дип ышанабыз. ¹⁰Аллаһы гаделсез түгел. Ул сезнең хезмәтләрегезне дә, имандашларыгызга ярдәм кылганыгыз вә ярдәм кылуны дәвам итүегез аша Ана булган мэхәббәтегезне күрсәткәнегезне дә онытмаячак.

¹¹Без сезнең һәрберегезнең ахырга кадәр, өметегезнең тулысынча тормышка ашуына кадәр, тырышлык куюын телибез. ¹²Ялкау булмагыз, бәлки, иманлы вә түземле булулары белән үзләренә вәгъдә ителгәнне алучы кешеләр үрнәгенә иярегез.

Аллаһының ышанычлы вәгъдәсе

¹³Ибраһимга вәгъдәсен биргәндә Аллаһы, ант итәрлек югарырак һичкем булмаганлыктан, Үз-Үзе белән ант итте. ¹⁴Ул: «Мин сиңа фатиха өстенә фатиха бирәм. Мин сиңең токымыңны ишәйткәннән-ишәйтәчәкмен», – диде. ¹⁵Һәм Ибраһим, сабырлык белән көткәннән соң, вәгъдә ителгәнне алды. ¹⁶Кешеләр үзләреннән югарырак зат белән ант ителәр, ул ант әйтелгәнне раслый вә һәртөрле бәхәсләргә чик кую. ¹⁷Шуңа күрә

* ^{6:2} Кулларны кую – Аллаһы хезмәтенә билгеләнгән кешеләргә шушы хәрәкәт аркылы фатиха һәм куәт бирелә.

Аллаһы Үз максатының үзгәрешсез булуын Аллаһы вәгъдә иткәнне алачак кешеләр аңласын өчен, аны ант биреп раслады. ¹⁸ Ике үзгәрешсез нәрсә – вәгъдә һәм ант турында Аллаһы һич тә ялганлый алмый. Алар безне, Аллаһыга сыенганнарны, алдыбызда торган өметкә нык тотынырга дэртлэндәрә. ¹⁹ Бу өмет безнең жаныбызның ышанычлы вә ныклы ягоре сыман. Ул пәрдә артындагы Иң изге урынга керә. ²⁰ Гайсә анда, безнең хакка, бездән алдарак керде. Мәлик-Садыйк ничек баш рухани булса, Гайсә дә мәңгегә Баш Рухани булды.

Мәлик-Садыйк рухани

7 ¹ Бу Мәлик-Садыйк, Шалим патшасы, Аллаһы Тәгаләнен рухание иде, ул, патшаларны тар-мар итеп кайтып килгән Ибраһимны очратып, аңа фатихасын бирде. ² Ибраһим аңарга сугышта тапкан байлыгының уннан бер өлешен бирде. Аның «Мәлик-Садыйк» дигән исеме «хаклык патшасы» дигәнне, ә «Шалим патшасы» – «иминлек патшасы» дигәнне аңлата. ³ Мәлик-Садыйкның эти-әнисе дә, ата-бабалары да билгесез. Аның гомеренең башы вә ахыры турында да берни мәгълүм түгел, ул, Аллаһы Улы кебек, мәңге рухани булып кала.

⁴ Аның никадәр бөөк икәнлеген күрдегезме инде! Хәтта ыруг башлыгы Ибраһим да аңа сугышта тапкан байлыгының иң яхшысыннан уннан бер өлешен бирде. ⁵ Соңыннан рухани булган Леви токымы угыллары, канун кушуы буенча, туганнарыннан, алар да Ибраһим токымыннан булсалар да, табышының уннан бер өлешен алырга тиеш. ⁶ Мәлик-Садыйк рухани исә, Леви токымыннан булмаса да, Ибраһим табышының уннан бер өлешен кабул итте һәм аңа, Аллаһының вәгъдәсен кабул иткән кешегә, фатихасын бирде. ⁷ Фатиханы бирүче кеше һичшиксез аны кабул итүчедән өстенрәк була. ⁸ Беренче очракта табышның уннан бер өлешен үләсе руханилар жыйды, ә икенче очракта уннан бер өлешен, Изге язма шаһитлек иткәнчә, мәңге яшәүче кеше алды. ⁹ Күпмедер мәгънәдә, Леви хәтта үзе дә табышының уннан бер өлешен Ибраһим аша Мәлик-Садыйкка түлгән, дип әйтергә була. ¹⁰ Чөнки Мәлик-Садыйк Ибраһимны очраткан вакытта Леви әле тумаган булса да, ул инде үзенең ата-бабасы Ибраһимның тәнәндә иде.

Мәлик-Садыйк кебек Рухани Гайсә

¹¹ Әгәр дә левиле руханилар хезмәте аша камиллеккә ирешеләргә мөмкин булса (чөнки Муса кануны левиле руханилык белән тыгыз бәйләнештә бирелгән булган), һарун кебек түгел, ә Мәлик-Садыйк кебек икенче Руханиның килүенә ихтыяж

тумас иде. ¹²Чөнки руханилык үзгәрсә, канун да һичшиксез үзгәрә. ¹³Ә без сөйлөгән Зат икенче бер ырудан иде, ул ырудан беркем дә корбан китерү урыны янында хезмәт итмәде. ¹⁴Безнең Раббыбыз бит Яһүд ыруыннан чыкты, ә Муса, руханилар турында сөйлөгәндә, бу ыру турында берни дә әйтмәгән.

¹⁵Моның шулай икәнлеге Мәлик-Садыйк кебек яңа Рухани килгәч тагын да ачыграк, аңлаешлырак булды. ¹⁶Ул кешенең чыгышына кагылышлы канун эмере буенча түгел, ә мәңге бетми торган яшәү көче буенча Рухани булды. ¹⁷Аның хакында Изге язмада: «Мәлик-Садыйк ничек рухани булса, Син дә мәңгегә Рухани буласын», – диелгән. ¹⁸Шуңа күрә, зәгыйфь вә файдасыз булуы сәбәпле, элеккеге канун эмере үз көчен югалтты. ¹⁹Муса кануны бернине дә камилләштермәде, ә аның урынына безне Аллаһыга ныграк якынайткан зуррак өмет барлыкка китерелде.

²⁰Өстәвенә, бу Затны Рухани итеп билгеләвен Аллаһы Үзенәң анты белән раслады. Калган руханилар антсыз руханилар булды, ²¹ләкин Гайсә исә Аллаһының анты аркылы, ягъни Аллаһы Ана:

«Раббы ант итте,

Ул Үзенәң карарын үзгәртмәячәк:

„Син – мәңгелек Рухани!“ –

дигәндә Рухани булды. ²²Шул рәвешле, Аллаһы төзегән әйбәтрәк килешүнең ышанычлысы Гайсә булды.

²³Башка руханилар күп иде, ләкин алар хезмәтләрен дәвам итә алмадылар, чөнки үлә тордылар. ²⁴Ә Гайсә мәңге тере, Аның руханилыгы да үзгәрешсез. ²⁵Шуңа күрә дә Ул үзе аркылы Аллаһыга килүче кешеләрне тулысынча коткара ала. Чөнки Ул, алар турында Аллаһыга мөрәжәгать итеп, алар турында ялвару өчен һәрвакыт яши.

²⁶Безгә нәкъ менә шундый Баш Рухани кирәк: Ул изге, гаепсез, саф, гөнаһлылардан аерып куелган вә күктән дә югары күтәрелгән. ²⁷Ул, бүтән баш руханилар сыман, көн саен башта Үзенәң гөнаһлары, аннары халыкның гөнаһлары өчен корбан китерүгә мохтаж түгел. Ул Үзен корбан итеп, бер тапкыр һәм мәңгелек корбан китерде. ²⁸Муса кануны баш рухани итеп кешеләрне билгели, ә кеше ул зәгыйфь. Ә инде кануннан соң билгеләнгән ант буенча, Аллаһы Улы Баш Рухани итеп билгеләнде. Ул – мәңгелек камиллеккә ирешкән Зат.

Яңа килешүнең Баш Рухание

8 ¹Без сезгә сөйләгәннәрдә иң мөһиме – күктә Мөһабәт Аллаһының уң ягында утыручы Баш Руханиебыз бар. ²Ул Изге йортта – кешеләр түгел, ә Раббы Үзе корган чын гыйбадәт кылу чатырында хезмәт итә. ³Һәр баш рухани бүләк

вә корбаннар китерү өчен билгеләнә. Шуна күрә безнең Баш Руханиебызның да корбан китерү өчен нәрсәсәдер булырга тиеш иде. ⁴Әгәр жирдә булса, Ул рухани булмас иде, чөнки Муса кануны буенча корбан китерүчеләр инде бар. ⁵Жирдәге руханилар күктәге йорт үрнәгенә ияреп төзелгән Изге йортта хезмәт итәләр, ә ул күктәге Изге йортның фәкать күлөгәсе генә. Менә шуна күрә Мусага гыйбадәт кылу чатыры корыр алдынан кисәтеп куелды: «Кара аны, һәммәсен дә тауда күрсәтелгән үрнәк буенча эшлә», – диде Аллаһы. ⁶Иске килешүгә караганда Гайсә Арадашчы булган яна килешү әйбәтрәк булган кебек, Ана тапшырылган хезмәт жирдәге руханилар хезмәтеннән әйбәтрәк. Яна килешү әйбәтрәк, чөнки ул әйбәтрәк вәгдәләргә нигезләнгән.

⁷Чөнки беренче килешү кимчелексез булган булса, икенчесенә ихтыяж да булмас иде. ⁸Ләкин Аллаһы, Үз халкыннан гаеп табып, болай дип әйтә:

«Шундый көннәр киләчәк, ди Раббы,
Мин Исраил халкы вә Яһүд халкы белән
яна килешү төзиячәкмен.

⁹ Бу килешү Мин аларның ата-бабаларын
Мисырдан житәкләп чыгарганда төзегән килешүгә
охшамаган.

Алар Минем килешүемә тугрылыклы булмадылар,
һәм Минем алардан гайрәтем чикте, ди Раббы.

¹⁰ Исраил халкы белән Мин киләчәк көннәрдә төзиячәк
килешү шушы:

Үз кануннарымны Мин аларның зиһеннәренә
салачакмын,
күнелләренә язып куячакмын.

Мин – аларның Аллаһысы,
ә алар Минем халкым булачак.

¹¹ Инде беркем дә икенче берәүне, үзенә туганын:
„Раббыны танып бел“, – дип өйрәтмәячәк.

Чөнки Мине кечесеннән башлап олысына кадәр
беләчәк.

¹² Чөнки Мин аларның явыз эшләрен кичерәчәкмен,
кылган гөнаһларын инде беркайчан да искә
алмаячакмын».

¹³ Бу килешүне Ул «яңа» дип атап, искесен гамәлдән чыгарды,
ә гамәлдән чыгарылган һәм искергән һәр нәрсә тиздән юкка
чыгачак.

Иске килешү вакытында гыйбадәт кылу

9 ¹Беренче килешүнен гыйбадәт кылу хакында күрсәтмәләре һәм жирдәге Изге йорты бар иде. ²Гыйбадәт кылу чатыры корылды, аның алгы өлешендә шәмдәл һәм Аллаһыга багышланган икмәкләр куелган өстәл урнаштырылды. Бу өлешне «Изге урын» дип атадылар. ³Икенче пәрдә артында чатырның «Иң изге урын» дип аталган өлеше бар иде. ⁴Анда хуш исле сумала яндыру өчен алтыннан ясалган изге өстәл вә алтын белән капланган килешү сандыгы бар иде. Сандыкка манна* салынган алтын савыт, Харунның чөчәк аткан таягы һәм Аллаһы әмерләре язылган таш такталар урнаштырылган иде. ⁵Ә сандык өстенә, Аллаһының шунда булуын сурәтләгән, күктәге канатлы затларның сыннары куелган иде, аларның канатларынан төшкән күлгә гөнаһларны йолу урынын каплап торды. Ләкин без хәзер һәммәсен дә жентекләп сөйләп тормыйбыз.

⁶Бу әйберләр менә болай урнаштырылган иде. Чатырның алгы өлешенә руханилар, Аллаһыга гыйбадәт кылганда, һәркөн керәләр. ⁷Ә икенче өлешкә баш рухани гына елга бер мәртәбә керә. Ул үзе белән кан алырга тиеш, ул үзе өчен дә, белмичә гөнаһ кылган халык өчен дә Аллаһыга корбан итеп кан китерә. ⁸Шуның белән Изге Рух әле чатырның алгы өлеше булганда Иң изге урынга юлның әлегә ачык булмавын күрсәтә. ⁹Моның бүгенге көн өчен дә мәгънәсе бар: бүләкләр вә корбаннар китерелү белән Аллаһыга гыйбадәт кылучының вөжданы сафлана алмый. ¹⁰Бу йолалар ашау-эчү, төрле юыну йолаларын гына күздә тотты. Болар тышкы якны гына күздә тотучы кагыйдәләр иде, һәм алар яңа тәртип урнаштырылганчы гына үз көчендә була.

Яңа килешү корбаны

¹¹Хәзер инде Мәсих монда булган яхшы нәрсәләреннән Баш Рухание булып килде. Ул бөегрәк вә камилрәк, кеше кулы салмаган һәм бу фани дөньяныкы булмаган чатыр аркылы барды. ¹²Иң изге урынга Мәсих кәжә вә бозау каны белән түгел, ә бары бер мәртәбә Үз каны белән керде, кешеләргә мөңгелек котылу тәмин итте. ¹³Чөнки әгәр дә үтез һәм кәжә каны яисә корбан итеп яндырылган яшь бозау көле, хәрәм булганнар өстенә сибеләп, тәнне тышкы яктан чистарта икән, ¹⁴Мәсих каны безне чагыштырып булмаслык дәрәжәдә күбрәк чистартачак бит!

* ^{9:4} *Манна* – борынгы Исраил халкын коллыктан азат итеп Мисырдан чыгаргач, чүлдә туйдыру өчен Аллаһы күктән жибәреп торган ризык.

Ул мөңгелек Рух аркылы Үзен Үзе кимчелекбез корбан рөвешендө тапшырды, һәм, без тере Аллаһыга хезмәт итә алсын өчен, Аның каны безнең вөжданнарыбызны үлемгә китерүчә гамәлләрдән чистартыр.

¹⁵ Шуна күрә Мәсих, иске килешү вақытында кылынган гөнаһлардан кешеләрне Үз үлеме белән коткарып, Аллаһы тарафыннан чакырылганнар вәгъдә ителгән мөңгелек мирасны ала алсыннар өчен, яна килешүне Урнаштыручы булды. ¹⁶ Эгәр дә васыять* бар икән, аны язган кешенең үлгәнән исбатларга кирәк. ¹⁷ Чөнки васыять, аны язган кеше исән чагында, бернинди дә көчкә ия булмый. Васыять аны язган кеше үлгәч кенә көченә керә. ¹⁸ Шунуң өчен беренче килешү* каннан башка гамәлгә керә алмады. ¹⁹ Муса канун күрсәтмәләренең барысын да халык алдында укып чыккач, кызыл йон вә һүссөп** чыбыкларын алып, бар халыкка һәм канун язылган төргәкнең үзенә бозау, кәжә каны белән су сибеп чыкты. ²⁰ Ул: «Бу – килешүне раслаучы кан. Аллаһы сезгә ул килешүне үтәргә әмер бирде», – диде. ²¹ Ул шулай ук чатырга һәм анда булган, Аллаһыга гыйбадәт кылганда кулланылган барлык әйберләргә кан сибеп чыкты. ²² Канун бар нәрсәнең диярлек кан белән пакыләндерелүен таләп итә, һәм кан түгелмичә ярлыкау булмый.

²³ Күктәгә үрнәк буенча жирдә төзелгән нәрсәләр шул рөвешле чистартылырга тиеш иде, ләкин күкнеке яхшырак корбаннар белән пакыләндерүне таләп итә. ²⁴ Чөнки Мәсих кеше кулы белән төзелгән вә чын Изге йортның нибары күчәрмәсе генә булган Изге йортка кермәде. Ул, безнең өчен Аллаһы алдына барып басарга дип, күкнең үзенә керде. ²⁵ Ул, баш рухани һәр елны Иң изге урынга үз каны булмаган кан алып кергән сыман, Үзен кабат-кабат корбан итәр өчен кермәде. ²⁶ Эгәр дә шулай булса, Мәсих, дөнья яратылганнан бирле, Үзен корбан итеп, кабат-кабат газап чигәргә тиеш булыр иде. Ләкин Ул Үзен корбан итү аша гөнаһны бетерер өчен, соңгы дәвердә бары тик бер мәртәбә килде. ²⁷ Һәркем кайчан да булса бер үлеп, аннары хөкем алдына басарга тиеш булган кебек, ²⁸ Мәсих, күпләгән кешенең гөнаһларын Үз өстенә алып өчен, бер мәртәбә корбан ителде, һәм Ул әле икенче тапкыр киләчәк, ләкин инде кешеләрнең гөнаһларын йолу өчен түгел, ә Үзен көтеп торучыларны коткару өчен киләчәк.

* 9:16, 18 *Васыять, килешү* – грек телендәге «диатеке» сүзенең «килешү» һәм «васыять» дигән мәгънәләре бар.

** 9:19 *Һүссөп* – яһүдләрнең дини йолаларында кулланыла торган үсемлек.

10 ¹Канун – киләсе яхшы нәрсәләрнең төгәл чагылышы түгел, ә аларның күлөгәсе генә. Шуңа күрә ул, ел саен бер үк корбаннар китереп, Аллаһы алдына килгән кешеләрне беркайчан да камил итә алмый. ²Әгәр дә канун моны эшли алса, корбаннар китерүдән туктамаслар идемени? Чөнки, бер тапкыр чистарынгач, гыйбадәт кылучылар үзләрен гөнаһлы дип хис итми башларлар иде. ³Әмма ләкин корбаннар ел саен гөнаһ турында искә төшереп тора, ⁴чөнки үгез каны белән кәжә каны кешенең гөнаһын юа алмый.

⁵Шуңа күрә, дөньяга килгәч, Мәсих:

«Син корбан китерүне дә, бүләк бирүне дә теләмәден, ләкин Син Минем өчен тән әзерләдең, – диде.

⁶ – Сине яндырылган хайван корбаннары да, гөнаһлар өчен китерелгән корбаннар да сөендермәде.

⁷ Шунда Мин: „Йа Аллаһы, менә Мин, Изге язма төргәгендә* Минем хакта язылганча, Синең ихтыярыңны жиренә житкерү өчен килдем!“ –

дидем». ⁸Шулай итеп, башта Ул: «Син корбаннар да, бүләкләр дә, яндырылган корбаннар да, гөнаһ өчен корбаннар да китерүне теләмәдең, алар Сине сөендермәде», – диде. Бу корбаннар канун буенча таләп ителүгә дә карамастан, Ул шулай диде.

⁹Аннары Ул: «Менә Мин, Синең ихтыярыңны жиренә житкерер өчен килдем», – дип өстәде. Ул иске килешүне гамәлдән чыгарып, икенчесен – Аллаһы ихтыярын үтәүне гамәлгә кертте. ¹⁰Аллаһы ихтыяры буенча без Гайсә Мәсихнең Үз тәнен бер мәртәбә һәм мәңгелек көчкә ия булган корбан итүе белән изге ителдек.

¹¹Һәр рухани, көн саен гыйбадәт кылып, күп тапкырлар шул ук корбаннарны китерә, әмма алар кешене һичкайчан гөнаһлардан арындыра алмый. ¹²Ләкин бу Баш Рухани, гөнаһлар өчен мәңгелек көчкә ия булган корбанны бер мәртәбә китергәч, Аллаһының уң ягына утырды. ¹³Шул вакыттан алып Ул дошманнарының Үз аягы астына баскыч итеп салынуын көтә. ¹⁴Чөнки бер корбан белән Ул изге ителүчеләрне мөһеткә камил кылды.

¹⁵Бу хакта безгә Изге Рух та шаһитлек кыла. Башта Ул болай ди:

¹⁶ «Киләчәк көннөрдә Мин алар белән төзиячәк килешү шушы, – ди Аллаһы.

* 10:7 *Изге язма төргәге* – ул заманда язмалар төргәк формасында булган (русча – свиток).

– Мин Үз кануннарымны аларның күнеллөрөнө
салачакмын,
зиһеннәренә язып куячакмын».

¹⁷ Аннары Ул болай дип өсти: «Аларның гөнаһларын вә явыз эшләрән Мин инде беркайчан да искә алмам». ¹⁸ Болар кичерелгән икән, гөнаһ өчен корбан бирүнең инде кирәге юк.

Нык торыгыз!

¹⁹ Шулай итеп, имандаш туганнар, Гайсә каны белән без Ин изге урынга ышаныч белән керә алабыз, ²⁰ Ул безгә яңа вә тере юлны ачкан. Бу юл пәрдә, ягъни Аның тәне аша бара. ²¹ Безнең Аллаһы йорты башында торучы бөөк Руханиебыз бар. ²² Шуна күрә, әйдәгез, Аллаһыга ихлас күнел вә иман ышанычлылыгы белән, күнелләребез гөнаһлы вәжданнан чистарынган, тәннәребез чиста су белән юылган хәлдә Аллаһыга якынайыйк. ²³ Үзез без икәрар иткән өметкә нык тотыныйк, чөнки безгә вәгъдә биргән Зат тугрылыклы. ²⁴ Әйдәгез, бер-беребезгә игътибарлы булуйк, бер-беребезне мэхәббәт вә изге эшләргә дәртләндерик. ²⁵ Кайберәүләр кебек, гыйбадәт кылу өчен бергә жыелудан баш тартмыйк, киресенчә, бер-беребезгә көч биреп, тагын да ныграк дәртләндереп торыйк, чөнки Раббы көненең якынлашуын күреп торасыз.

²⁶ Әгәр дә без, хакыйкәтне танып белгәннән соң, аңлы рәвештә гөнаһ кылуыбызны дәвам итәбез икән, гөнаһлар өчен инде бернинди корбан да калмый. ²⁷ Ә ул чагында инде хөкемне һәм Аллаһының дошманнарын яндырачак, бернине дә кызганып тормаячак утны куркынып көтеп торасы гына кала. ²⁸ Муса кануныннан баш тарткан кеше, ике яисә өч шаһит күрсәтүе нигезендә, һич кызганусыз үлемгә дучар ителә. ²⁹ Алай булгач, Аллаһы Улын аяк астына салып таптаган, Аллаһы килешүенең аны изгеләндергән канын нәжес дип санаучы, мәрхәмәт Рухын кимсетүче кеше ни дәрәжәдә каты жәзага лаек соң? ³⁰ Без: «Үч алу Минем эш, Үзем кайтарып бирәчәкмен», – дигән һәм: «Аллаһы Үз халкын Үзе хөкем итәчәк», – дигән Затны беләбез. ³¹ Тере Аллаһы кулына элөгү коточкыч эш!

³² Сез Аллаһы яктылыгы сезне яңа гына яктыртканнан соң булып үткән көннәрне исегезгә төшерегез. Ул чагында сез газәп-ларга каршы көрәшүдә нык тора идегез. ³³ Кайвакыт сезне бар халык алдында мэхәрәләделәр, сезне эзәрлекләделәр, кайвакыт сез боларны үз башыннан кичергән кешеләр янәшәсендә булдыгыз. ³⁴ Сез тоткынлыктагы кешеләргә теләктәшлек иттегез, милкегездән мэхрүм иткәндә сез сөендегез дә, чөнки үзегезнең әйбәтрәк, мәнҗелек байлыгыгыз барын белә идегез. ³⁵ Кыю булудан

туктамагыз, моның әжере зур булачак. ³⁶Ләкин Аллаһы ихтыярын үтәр өчен сезгә сабырлык кирәк, аны үтәгәннән соң Аллаһы вәгъдә иткәнне алырсыз. ³⁷Чөнки, Изге язмада язылганча,

«Инде күп калмады,

һәм килергә тиешле Зат озак көттерми киләчәк.

³⁸ Минем тәкъва кешем үзенә инануы белән яшәячәк, ләкин әгәр чигенсә, ул Миңа яраклы булмаячак».

³⁹Ләкин без иманнан баш тартып һәлак булучылардан түгел, юк, без иманда торабыз һәм коткарылачакбыз.

Иман

11 ¹Иман ул – без өметләнеп көткәннәрнең тормышка ашуына ышану, күренмәгән нәрсәләргә инанган булу. ²Безнең борыңгы ата-бабаларыбыз шундый иман аркасында Аллаһыдан хуплау алган.

³Галәмнең Аллаһы сүзе белән булдырылганын һәм күзгә күренүче нәрсәнең күзгә күренми торган нәрсәдән барлыкка килгәннең без иман аркылы аңлайбыз. ⁴Җабил Аллаһыга, иман белән, Кабилныкына караганда әйбәтрәк корбан китергән. Иманы өчен Аллаһы аның корбаннарын хуплады һәм аны хак кеше дип раслады. Иманы аркылы Җабил, үзе исән булмаса да, безгә әле һаман сөйли. ⁵Иман аркасында Ханух, үлемне кичермичә, бу дөньядан алынган. Аны бер жирдән дә таба алмадылар, чөнки Аллаһы аны Үз янына алган иде. Аның турында, ул дөньядан алынганчы Аллаһыга ярый алган, дип әйтелә Изге язмада. ⁶Иман китерми торып Аллаһыга ярап булмый, чөнки Ана килүче һәркем Аллаһының барлыгына вә Аны ихластан эзләгән кешеләргә әжерен бирми калмаячагына инанырга тиеш. ⁷Иман аркасында Нух, нәрсәләр буласы турында Аллаһыдан кисәтү алгач, ләкин әле аны күрмәс борын, Ана буйсынып, гайләсен коткару өчен көймә төзөгән. Аның иманы дөньяны хөкем иткән, һәм иманы аркасында Аллаһы аны хак дип игълан иткән.

⁸Иман аркылы Ибраһим, Аллаһы чакыргач, буйсынып, киләчәктә үзенә мирас дип вәгъдә ителгән жиргә киткән, гәрчә кая барганын белмәсә дә. ⁹Иман белән ул вәгъдә ителгән илдә килмешәк булып яшәгән. Исхак вә Ягъкуб кебек үк, ул да чатырларда яшәгән, алар да аның белән бергә, Аллаһы вәгъдә иткәнне алырга тиеш булган. ¹⁰Чөнки ул рәссамы вә төзүчесе Аллаһы булган, мөңгелек нигезле шәһәрне көткән.

¹¹Иман аркасында Ибраһимның хатыны Сара үзе дә, инде карт булса да, балага уза алган, чөнки ул үзенә вәгъдә биргән

Аллаһыны ышанычлы дип исәпләгән*. ¹² Шулай итеп, тәне инде картайган Ибраһим күктөгә йолдызлар кадәр күп санлы вә дингез ярындагы исәпсез-хисапсыз ком бөртөкләре кадәр токым бирде.

¹³ Барлык бу кешеләр иманнарын саклап үлгәннәр. Алар үзләренә вәгъдә ителгәннәрне, кабул итмичә, ерактан гына күргәннәр һәм сәләмләгәннәр. Алар бу дөньяда үзләренен килмешәк вә юлчылар гына икәнлекләрен таныганнар. ¹⁴ Болай дип әйтүче кешеләр үзләренен чын ватаннарын эзләүләрен күрсәтәләр. ¹⁵ Әгәр дә алар үзләре калдырып киткән ил турында хәтерләренә төшереп уйлаган булсалар, анда кире кайту мөмкинлеге дә булган булыр иде. ¹⁶ Юк, алар әйбәтрәк илгә – күк иленә омтылганнар. Шуңа күрә аларның Аллаһыны үз Аллаһысы дип тануы Аллаһыга оят түгел; чөнки Ул алар өчен шәһәр әзерләп куйган.

¹⁷⁻¹⁸ Ибраһим, Аллаһы тарафыннан сыналганда, иманы аркасында Исхакны корбанга тәкъдим итте. Ул Аллаһының вәгъдәсен алган булса да һәм ана: «Синен нәселен Исхак аша килә», – дип әйтелгән булса да, ул үзенен бердәнбер улын корбан итәргә әзер торды. ¹⁹ Ибраһим Аллаһының үледән терелтә алуына исәп тотты, һәм Исхак, үледән терелтелүне алдан күрсәтүче билге буларак, әтисенә кире кайтарылды.

²⁰ Киләчәккә иман белән караучы Исхак Ягъкуб белән Эсауга фатихасын бирде. ²¹ Иман аркылы Ягъкуб үләр алдыннан Йосыфның ике улына да фатиха бирде һәм, таягына таянган килеш, Аллаһыга табынып баш иде. ²² Иман аркылы Йосыф гомеренен ахырында Исраил халкының Мисырдан чыгачагы турында сөйләде һәм үз сөякләрен нәрсә эшләтергә икәннен әйтте.

²³ Иман аркылы Мусаның ата-анасы Муса туганнан соң өч ай буена аны яшереп сакладылар, чөнки аның гадәттән тыш матур бала булуын күрделәр, аларны патша фәрманы куркытмады. ²⁴ Иман аркылы Муса, олы кеше булгач, фиргавен кызының угылы дип йөртелүдән ваз кичте. ²⁵ Гөнаһтан кыска вакытлы ләззәт алуга караганда Аллаһы халкы белән бергә газаплар кичерүне мәгъкульрәк күрде. ²⁶ Ул булачак әжерне карап торды һәм, шуңа күрә, Мәсих хакына хурлык кичерүне Мисыр байлыкларынан кадерлерәк исәпләде. ²⁷ Иман аркылы Муса, патшаның ачуыннан курыкмыйча, Мисырдан чыкты. Үз алдында

* 11:11 Грек теленнән бу аятьне: «Иманы аркасында Ибраһим, инде үзе карт, хатыны Сара бала тудыруга сәләтсез булса да, эти кеше була алган, чөнки ул үзенә вәгъдә биргән Затны ышанычлы дип исәпләгән» дип тә аңларга мөмкин.

күзгө күренми торган Аллаһыны күргөн кебек булганлыктан, ул түзде. ²⁸ Иман аркылы ул, беренче булып туганнарны һалак итүче фәрештә Исраил халкының балаларына кагылмасын өчен, ишеклөргө кан сибү һәм Коткарылу бәйрәме үткәрде. ²⁹ Иман аркылы Исраил халкы Кызыл диңгезне коры жирдән баргандай атлап чыкты, ә мисырлылар шуны ук эшлөп карагач, һөммөсә дә батып үлдө.

³⁰ Иман аркылы Исраил кешеләре шөһәрне тышкы яктан жиде көн рәттән әйләнөп чыккач, Әрихәне әйлөндөрөп алган таш диварлар ишелөп төштө. ³¹ Иман аркылы бозык хатын Рәхәб, Исраил шымчыларын дус дип кабул иткөнгө күрө, Аллаһыны тыңламаучылар белән бергө һалак ителмичә, котылып калды.

³² Шуннан да артыгын сөйлөп торырга кирәкме икән? Гидеон, Барак, Шимшон, Ифтах, Давыт, Шамуил вә пәйгамбәрләр турында сөйлөп торырга вакытым житмәс иде. ³³ Алар иман белән патшалыкларны буйсындырдылар, гаделлек урнаштырдылар, вәгдә ителгөнгө ирештеләр. Арысланнарның авызларын яптылар, ³⁴ ярсулы утны сүндөрделәр, кылычтан котылып калдылар. Аларның көчсезлегө көчкә әйлөндө, сугышта алар куәтлө булдылар һәм чит ил гаскәрләрөн качарга мәжбүр иттеләр. ³⁵ Кайбер хатыннар үлгән якыннарын тере килеш кире алдылар. Бүтәннәре, үледән әйбәтрәк терелүгө ирешү өчен, азат ителүдән баш тартып, жөзаландылар. ³⁶ Кайберәүләрне мыскыл иттеләр, аларны камчы белән кыйнадылар, кайберләрөнә хәтта богау кигезелдө, алар төрмөлөргө ябылды. ³⁷ Аларны ташлар атып үтерделәр, гөүдөләрөн пычкы белән урталай кистеләр, кылычтан үткөрделәр. Алар сарык вә кәжө тиреләрөнә төрөнөп йөрделәр, башлары мохтажлыктан чыкмады, аларны эзәрлекләделәр, кыйнадылар. ³⁸ Дөнья бу затларга лаек түгел иде. Алар чүллөрдө, тауларда, мөгарәлөрдө, упкыннарда кангырып йөрдө.

³⁹ Алар һөммөсә дә иманнары өчен Изгө язмада әйбәт бөя алдылар, лөкин берсө дә, жирдө яшәгән чагында, үзләрөнө вәгдә ителгөннө алмады. ⁴⁰ Бу кешеләр бары тик безнө белән генә камиллеккә ирешсөн өчен, Аллаһы безнө өчен әйбәтрәк бер нөрсә ниятлөдө.

Гайсәдән күзөбезнө алмыйк

12 ¹ Безнө тирә-ягыбызда шаһитләр шулкадәр күп! Шуна күрө, әйдөгөз, юлыбызда торган бар киртәнө алып ташлайк, безнө жиңел генө алдап йөртүчө гөнаһларны калдырыйк һәм үзөбезгө билгелөнгән ярыш юлын сабырлык вә ныклык белән йөгөрөп үтик. ² Гайсәдөн – иманны Барлыкка китерүчө вә Камилләштерүчөдөн күзөбезнө һәрдаим алмый

торыйк. Үзен килөчөктө көткөн шатлык хакына хачка кадалану хурлыгына игътибар итмичэ, Ул хачта үлүне кичерде, хэзер менэ Аллаһы тэхетенең уң ягында утыра. ³Гөнаһлылар тарафынан шундый каршылыкны кичергән Гайсэ турында уйлагыз; бу күңелегезне төшермәскә һәм Аллаһыга ышанудан туктамаска ярдәм итәр.

⁴Сезнең әле гөнаһка каршы сугышта кан түккәнче каршылык күрсәткәнегез булмады. ⁵Ата кеше үз балаларына эндәшкән сыман, Аллаһы сезгә:

«Улым Минем, Раббың шулай тәрбиялөгәнгә гамьсез карама,

гаебеңне күрсәткәндә күңеленне төшермә.

⁶ Раббы Үзе яраткан кешеләрне үгетләп төзәтә вә улы дип кабул иткән һәр кешене тәрбияли», – дигән дәртләндерү сүзләрен оныткансыз. ⁷Сезнең газап чигүегез тәрбияләнүгә алып килә. Бу – Аллаһы сезгә Үз балалары итеп карый дигән сүз. Атасы тәрбия бирмәгән бала бармыни? ⁸Әгәр дә сез һәркем үтәргә тиешле тәрбияне үтмисез икән, димәк, сез чын угыллар түгел, ә жилдән туган балалар. ⁹Моннан тыш, безнең һәммәбезнең дә жирдә безне тәрбиялөгән аталары булды һәм без аларны ихтирам итә идек. Ә рухларыбызның Атасына без тагын да ныграк буйсынырга тиеш түгелмени? Ана колак салу безгә яшәү бирә бит! ¹⁰Безнең аталарыбыз безне беркадәр вакыт буена, үзләре иң яхшы дип тапкан, ләкин бик үк камил булмаган чаралар белән тәрбиялиләр, ләкин Аллаһы безне, Аның изгелегенә катнаша алсыннар дип, үз иминлегебез хакына тәрбияли. ¹¹Безне тәрбиялөгәндә бу гамәл шатлык түгел, ә авырту китерүче чара булып күренә. Ләкин сонрак тәрбия узган кешеләргә ул уңыш китерә: имин вә Аллаһыга мәгъкуль тормыш бирә.

¹²Шуна күрә хәлсез кулларыгызны, калтыранган көчсез телләрегезне ныгытыгыз. ¹³Аксаучы аяк тәмам имгәнмәсен, киресенчә, сәләмәт булсын өчен, туры юлдан йөрегез.

Какшамас патшалык

¹⁴Барлык кеше белән тынычлыкта яшәргә һәм изге булырга омтылыгыз, чөнки изге булып яшәмәсә, беркем дә Аллаһыны күрмәячәк. ¹⁵Карагыз аны, беркем дә Аллаһының мәрхәмәтенән мәрхүм калмасын; ачы тамырлы үлән үсеп чыгып, беркемгә дә бөла-каза китерерлек булмасын һәм күпләрне нәжесләмәсен. ¹⁶Карагыз аны, беркем дә женси йөгәнсезлеккә бирелмәсен, бер ашарлык аш өчен, олы угыл буларак биреләргә тиешле хокукларны саткан Эсау кебек, әхлаксыз тормыш белән яшәмәсен.

¹⁷ Белгәнегезчө, соңыннан ул фатиха алырга телэгән, ләкин кире кагылган. Бу хакта күз яшьләре белән сораса да, булган хәлне берничек тә үзгәртә алмаган.

¹⁸ Сез кагылырга мөмкин булган, дөрлөп янган Синай тавына – карангыга да, давылга да килмәдегез. ¹⁹ Сез быргы тавышына да, тыңлаучылар бүтән ишетергә теләмәгән сүзләр сөйләүче тавышка да килмәдегез. Ул сүзләрне ишеткән кешеләр боларны бүтән сөйләмәүне үтенгәннәр, ²⁰ чөнки алар: «Хәтта бу тауга хайван кагылса да, аны ташлар атып үтерергә тиешле», – дигән боеру сүзләренә түзә алмаганнар. ²¹ Бу күренеш шундый куркыныч булган, хәтта Муса да: «Мин куркуымнан тетрәнәм», – дигән. ²² Юк! Сез Сион тавына, күктәге Иерусалимга – тере Аллаһы шәһәренә килдегез! Сез шатлыклы тантанага жыелган меңләгән фәрештәләр янына килдегез. ²³ Сез исемнәре күккә язып куелган беренче туган балалар жыенына килдегез. Сез Аллаһыга, бар кешене Хөкем кылучы янына, камилләштерелгән тәкъва кешеләрнең рухлары янына килдегез. ²⁴ Сез яна килешүне Урнаштыручы булган Гайсә янына вә Аның Һабил каныннан әйбәтрәк сөйләүче сибелгән каны* янына килдегез.

²⁵ Карагыз аны, үзегезгә сөйләүче Аллаһыны кире какмагыз. Жирдә сөйләгән чагында кешеләр Аны тыңламаган өчен жөзасыз калмаган икән, күктән торып кисәткәндә Анардан баш тартсак, без тагын да зуррак жөзага дучар булачакбыз. ²⁶ Ул чагында Аның тавышы жирне дер селкетте, ләкин Ул хәзер: «Мин жирне тагын бер тапкыр тетрәтәм, һәм жирне генә түгел, күкне дә», – дип вәгъдә итә. ²⁷ «Тагын бер тапкыр» дигән сүзләр шуны белдерә: тотрыклы нәрсәләр генә калсын өчен, һәр тотрыксыз, ягъни, бар ителгән нәрсә юкка чыгарылачак. ²⁸ Безгә какшамас патшалык бирелә, шуңа күрә, әйдәгез, рәхмәтле булайк һәм Аллаһыга мәгъкуль рәвештә тирән ихтирам белән, куркынып Анарга табыныйк, ²⁹ чөнки безнең Аллаһыбыз – йота торган ул.

Аллаһыга ошаган тормыш

13 ¹ Бер-берегезне туганнар кебек яратудан туктамагыз. ² Кунакчыллык күрсәтергә онытмагыз; болай эшлөп, кайберәүләр, үзләре дә белмичә, фәрештәләрне кунак иткәннәр. ³ Төрмәдәге кешеләрне, алар белән үзегез дә тоткынлыкта булган кебек, исегездә тотыгыз. Газап чигүче кешеләрне, үзегез дә алар белән газап чиккән сыман, исегездә тотыгыз.

* 12:24 *Сибелгән кан* – Тәүраттан билгеле булганча, рухани, пакъләндерү өчен, кешеләрнең гөнаһлары өчен чалынган корбанның канын килешү сандыгы өстенә сипкән.

⁴ Никахны һәрьяклап югары бәяләгез, никахыгыз чиста булырга тиеш, чөнки иренә яисә хатынына хыянәт иткән вә бозык тормыш белән яшәгән кешене Аллаһы хөкем итәчәк. ⁵ Байлык яратмагыз, булганына канәгать булып яшәгез, чөнки Аллаһы: «Сезне беркайчан да калдырмам вә беркайчан да ташламам», – дигән. ⁶ Шуна күрә кыю булуйк, чөнки без:

«Аллаһы – минем Ярдәмчем,
мин курыкмам.

Кеше миңа нәрсә эшли алсын?» –
дип әйтә алабыз.

Аллаһыга яраклы корбаннар

⁷ Сөзгә Аллаһы сүзен житкөргән житәкчеләрегезне исегездә тотыгыз, аларның гомер нәтижәләре турында уйлап, иманнарын үрнәк итеп, аларга иярегез. ⁸ Гайсә Мәсих кичә дә, бүгөн дә һәм мәңгегә шундый ук.

⁹ Һәртөрле чит-ят тәгълиматлар сезне туры юлдан читкә алып китмәсен. Йөрәкләрегезне ризык ашау турындагы кагыйдәләргә не тоту белән түгел, ә Аллаһының мәрхәмәте белән ныгытырга кирәк. Мондый кагыйдәләр аларны үтәүчеләргә файда китермәгән. ¹⁰ Безнең корбан китерү урыныбыз бар, чатырдагы хезмәтчеләрнең андагы корбанны ашарга хақы юк. ¹¹ Баш рухани хайван канын Иң изге урынга гөнаһлар бәрабәрәнә корбан китергә алып керә, ә хайван түшкәләре иһраиллеләрнең вакытлы торак урынының тышында яндырыла. ¹² Шунуң аркасында Гайсә дә, халыкны Үзенә каны белән изгеләндерер өчен, шәһәр капкасы тышында газап чикте. ¹³ Шуна күрә, әйдәгез, без, Ул кичергән хурлыкны кичереп, вакытлы торак урынының тышкы ягына Аның янына чыгыйк. ¹⁴ Чөнки биредә, жирдә, безнең даими тора торган урыныбыз юк, ләкин без килергә тиешле шәһәрне кәтәбез. ¹⁵ Шуна күрә Гайсә аркылы Аллаһыга даими рәвештә данлау корбаны китерик, Аның исемен телебез белән мактыйк. ¹⁶ Кешеләргә игелек эшләүне, үзегездә булганны бер-берегез белән бүлешүне онытмагыз – бу Аллаһы ярата торган корбан.

¹⁷ Житәкчеләрегезне тыңлагыз вә аларга буйсыныгыз. Алар, хисап бирергә тиешле кешеләр буларак, сезнең жаннарыгыз турында кайгырталар. Әгәр аларны тыңлыйсыз икән, алар шатланып эшләрләр, тыңламасагыз, кайгырып эшләрләр, һәм бу сезнең өчен файдалы булмас.

¹⁸ Безнең өчен дога кылыгыз. Без намусыбызның чиста булуына ышанабыз, чөнки бар нәрсәдә дәрәс гамәл кылырга телибез. ¹⁹ Мин сөздән, Аллаһы сине безнең янга тизрәк кайтарсын иде, дип дога кылуыгызны аеруча үтенәм.

Дога вә сәламләү сүзләре

²⁰ Мәңгелек килешүне раслаучы кан аркасында Раббыбыз Гайсәне, сарыкларның бөек Көтүчесен, тынычлык Аллаһысы үледән терелтте. ²¹ Үзенә ихтыярын үтәр өчен Аллаһы сезне һәр яхшы нәрсә белән тәмин итсен, һәм Гайсә Мәсих аша безгә Үзенә мәгъкуль булганны эшләсен. Мәңгелек дан Мәсихкә. Амин.

²² Имандашларым, сездән бу хатымда биргән кинәшләремә түземлек белән колак салуыгызны үтенеп сорыйм, чөнки мин бит кыска гына итеп яздым. ²³ Безнең туганыбыз Тимутенә азат ителгән сөзгә белдерергә теләм. Әгәр дә ул тиздән минем янга килсә, мин аны үзем белән бергә алып, сезне күрергә килермен.

²⁴ Барлык башлыкларыгызга вә Аллаһының барлык изгеләренә сәлам. Италиядән булган имандашларыбыз сезгә сәлам юллый. ²⁵ Барыгызга да Аллаһының мәрхәмәте булсын.

